

Warszawa, dnia 8 maja 2024 r.

Poz. 347

UCHWAŁA
SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 26 kwietnia 2024 r.

w sprawie uczczenia 100. rocznicy wprowadzenia polskiego złotego

Sto lat temu, 29 kwietnia 1924 roku, w miejsce marki polskiej wprowadzony został do obiegu złoty. Zmiana waluty była częścią szerszego programu reform gospodarczych, mających na celu powstrzymanie dławiącej polską gospodarkę hiperinflacji. Za reformy i wprowadzenie złotego odpowiedzialny był wywodzący się ze Związku Ludowo-Narodowego minister finansów i ówczesny premier Władysław Grabski.

Złoty został ustanowiony ustawą Sejmu Rzeczypospolitej z dnia 28 lutego 1919 roku. Prace nad polską walutą zostały jednak wstrzymane w związku z wybuchem wojny z bolszewikami. Kontynuowano płacenie marką polską, a jej dodruk bez pokrycia doprowadził do hiperinflacji.

Postanowienia ustawy z 1919 roku zostały podtrzymane rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 20 stycznia 1924 roku, które w art. 1 stanowiło: „Jednostką monetarną Rzeczypospolitej Polskiej jest złoty, zawierający dziewięć trzydziestych pierwszych części grama czystego złota. Złoty dzieli się na sto groszy”. Tego samego dnia Prezydent wydał rozporządzenie w sprawie statutu banku emisyjnego, który otrzymał nazwę Bank Polski. Pierwszym prezesem Banku Polskiego został Stanisław Karpiński – pomysłodawca nazwy nowej polskiej waluty, minister skarbu w 1919 roku, senator Związku Ludowo-Narodowego i członek Ligi Narodowej.

W dniu uroczystego otwarcia Banku Polskiego, 28 kwietnia 1924 roku, odsłonięto tablicę pamiątkową z tekstem głoszącym, iż „Państwo polskie, powołując do życia w roku 1924 Bank Polski jako ostoję ładu pieniężnego w kraju i jako wyraz duchowej łączności z przedwiekową instytucją tejże nazwy, wyraża wdzięczność tym licznym obywatelom, którzy nie szczędzili ofiar na skarb narodowy”.

29 kwietnia weszło w życie rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 kwietnia 1924 roku o zmianie ustroju pieniężnego. Na mocy tego rozporządzenia wycofywano markę polską, a w zamian do obiegu wprowadzano złotego. 1 czerwca 1924 roku Bank Polski rozpoczął skup marki polskiej. 1 lipca 1924 roku przestała być ona prawnym środkiem płatniczym w Polsce. Reforma walutowa Władysława Grabskiego uratowała polską gospodarkę przed upadkiem. Złoty stał się symbolem suwerenności odrodzonej Rzeczypospolitej i znakiem sukcesów politycznych i gospodarczych ówczesnego pokolenia Polaków.

W 100. rocznicę wprowadzenia złotego do obiegu Sejm Rzeczypospolitej Polskiej wyraża wdzięczność architektom reform, na czele z Władysławem Grabskim i Stanisławem Karpińskim, za zasługi dla Ojczyzny oraz wolę kontynuowania chlubnego dziedzictwa silnej polskiej waluty.

Marszałek Sejmu: *S. Hołownia*